

Aften

1. Doel van deze richtlijn

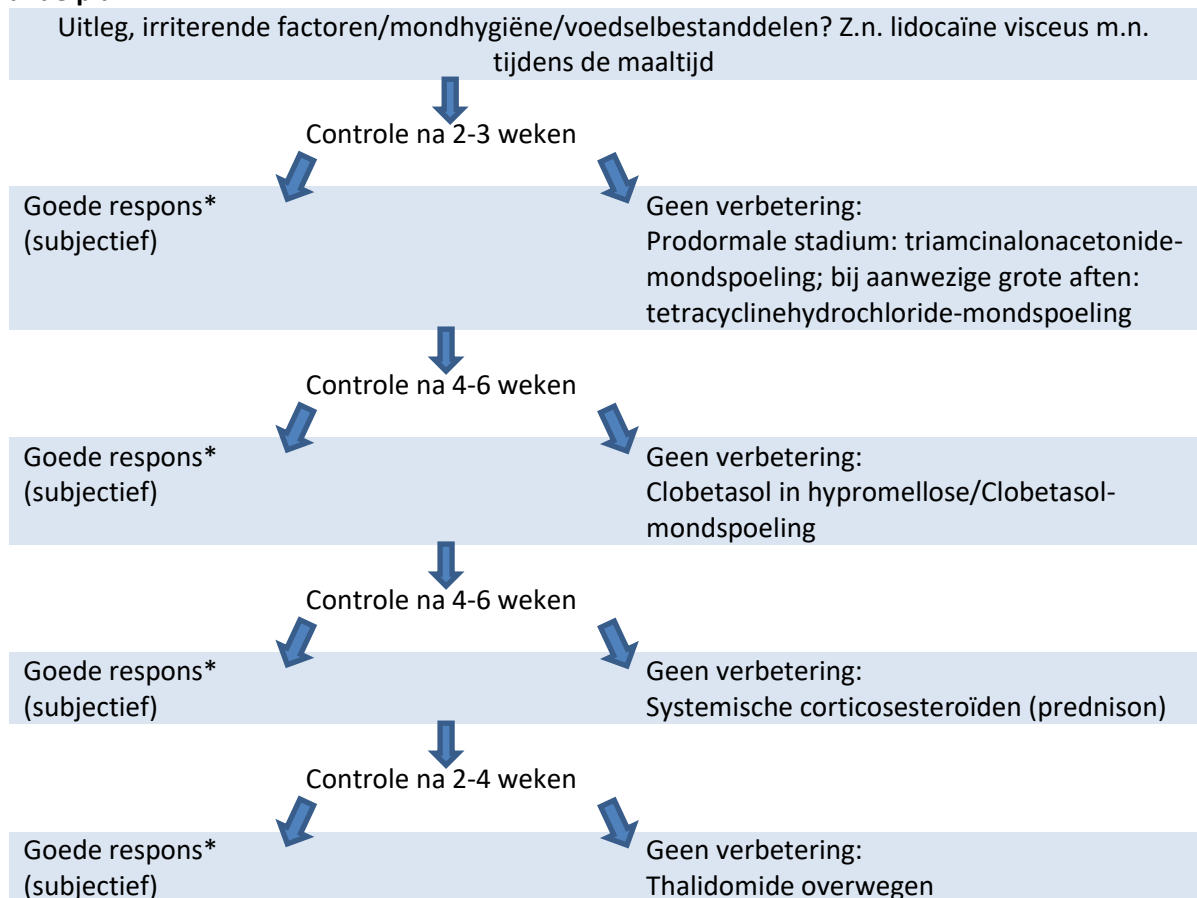
Deze richtlijn is bedoeld voor tandartsen en beschrijft de behandeling van patiënten met aften.
Bron: Richtlijn Aften VUmc 2012.

2. Diagnose

Klinisch kunnen twee vormen van aften worden onderscheiden: 'minor' (< 1 cm) en 'major' (> 1 cm). Sommigen onderscheiden ook nog een derde vorm (herpetiform), gekenmerkt door een zeer groot aantal kleine en pijnlijke ulceraties. Deze laatste wordt echter meestal stomatitis aftosa genoemd. Ook kunnen gelijktijdig 'minor' en 'major' aften voorkomen (mengvorm).

De diagnose van 'aften' van het mondslijmvlies kan veelal op basis van het klinische beeld en de anamnese worden gesteld. Met name bij het 'major' type kan ook een biopsie worden overwogen om andere aandoeningen uit te sluiten. In deze standaardprocedure wordt er van uitgegaan dat er geen (verdenking op) HIV-infectie/AIDS of andere aandoeningen, zoals M.Crohn en M. Behcet, in het spel is.

3. Behandelplan

* Bij goede respons verdere begeleiding door eigen tandarts. Bij het optreden van recidief wordt geadviseerd opnieuw met (lokale) medicatie te beginnen, zo mogelijk in het pro

4. Behandeling

Hoewel verschillende predisponerende factoren zijn geïdentificeerd, is de etiologie van aften tot op heden onbekend. Derhalve is de behandeling voornamelijk symptomatisch. Indien met een symptomatische therapie, waarbij o.a. aandacht is besteed aan de mondhygiëne en mogelijk irriterende factoren, bijvoorbeeld scherpe randen van gebitselementen of bepaalde voedselbestanddelen (vragen naar een uitlokkend moment), niet wordt uitgekomen, komen 'agressievere' therapievormen in aanmerking. Hierbij kan o.a. worden gedacht aan het voorschrijven van lokale corticosteroiden.

Lokale corticosteroiden worden in de vorm van een zalf of mondspoeling toegediend, afhankelijk van de bereikbaarheid van de aften (bij de major-variant evt. lokale corticosteroiden onder de laesie inspuiten). Wanneer een zalf wordt voorgeschreven, moet duidelijk aan de patiënt worden uitgelegd hoe deze moet worden gebruikt. Een beproefde wijze is het 6 keer per dag aanbrengen van een dunne laag zalf op de afgedroogde laesie en gedurende tenminste een half uur na het aanbrengen niet eten of drinken.

Bij het optreden van candidose tijdens de lokale corticosteroidtherapie kan tevens een antimycoticum worden voorgeschreven (zie de richtlijn Candidose mondslijmvlies 2020).

Indien het gebruik van lokale corticosteroiden niet het gewenste effect heeft, kan systematische behandeling met corticosteroiden worden overwogen, dit uiteraard in overleg met de huisarts of behandelend specialist.

Wanneer lokale en/of systemische corticosteroiden geen of onvoldoende resultaat hebben opgeleverd, kan ten slotte het gebruik van thalidomide worden overwogen. Het gebruik van dit middel is aan strenge voorwaarden gebonden (o.a. niet bij vrouwen in de vruchtbare leeftijd; schriftelijk toestemming van Inspectie Volksgezondheid, informed consent).

Andere in de recente literatuur beschreven middelen zijn o.a. amlexanox pasta, doxycycline bedekt met isobutylcyanoacrylaat, benzydaminde-hydrochloride, altrageluid, bioadhesieve hydrogel pakkingen en sucralfaaf.

Receptuur:

R/ Triamcinalonacetonide 0.1% mondzalf FNA 15 gr
Hypromellose 20% 6 gr
Vaselin/Paraffin 9 gr

F. mondzalf

S. 6 dd. dunne laag op de eerst afgedroogde laesie aanbrengen, niet inwrijven, daarna een half uur niet eten of drinken

R/ Clobetasol mondzalf 0.025% 16 gr
Hypromellose 20% 6 gr
Vaselin/Paraffin 9 gr

F. mondzalf

S. 3 dd. dunne laag op de eerst afgedroogde laesie aanbrengen, niet inwrijven, daarna een half uur niet eten of drinken

R/ Clobetasolpropionaat 75 mg
Alcohol 96% 30 ml
Natriumedetaat 50 mg
Sorbitol 70% 100 ml
Essence (frambozen) 6 druppels
Sol methylparabeni conc FNA 2 ml
Water tot 300 ml

F. mondspoeling

S. 3 dd. de mond spoelen (niet innemen)

Zie ook: productinformatie clobetasol

R/ Tetracycline hydrochloride 5% FNA

F. 1 flacon à 100 ml

S. 5 dd. gedurende 2 minuten met 5 ml. de mond spoelen of een gaasje gedrenkt in mondspoeling 5 dd. gedurende 10 minuten op de aften leggen, niet doorslikken, 4 dagen achtereen.

5. Inwerkingtreding

De richtlijn Aften is op 01-09-2020 vastgesteld. De regeling treedt op 15-09-2020 in werking.

De regeling zal op 15-09-2022 geëvalueerd worden. Gelijktijdig worden eerder vastgestelde richtlijnen Aften ingetrokken.